

**Examenul de bacalaureat național 2013
Proba E. d)**

Filosofie

Varianta 6

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Prin faptul că omul este privit ca persoană se înțelege că:
 - a. omul este un subiect conștient și rațional, capabil să acționeze moral
 - b. omul este o ființă socială incapabilă să se supună unor reguli
 - c. modul de manifestare al omului este diferit de la individ la individ
 - d. omul nu poate avea valoare și demnitate prin el însuși
2. Comportamentul moral presupune:
 - a. a prefera mereu adevărul și a dori înțelepciunea
 - b. a acționa împotriva tradiției și obiceiurilor consacrate
 - c. a acționa în urma unei deliberări, a unei alegeri
 - d. a te pronunța împotriva legilor
3. Drepturile negative:
 - a. se referă la crearea condițiilor necesare eliminării discriminării rasiale
 - b. presupun restrângerea intervenției active a statului
 - c. au în vedere obligațiile statului față de bunăstarea indivizilor
 - d. urmăresc satisfacerea unor nevoi particulare ale indivizilor
4. Problematica filosofiei politice vizează:
 - a. raportul dintre individ și stat
 - b. aspectele care țin de moralitatea actelor/acțiunilor umane
 - c. sursele prin intermediul cărora omul poate cunoaște
 - d. raportul identitate - alteritate
5. Liberalismul politic:
 - a. reduce puterea statului la protecția drepturilor și a libertăților individuale
 - b. consideră statul o forță protectoare ce garantează un ansamblu de drepturi sociale
 - c. pune accent pe noțiunile de egalitate și solidaritate
 - d. afirmă anterioritatea societății în raport cu individul
6. Cunoștințele a posteriori sunt:
 - a. cunoștințe empirice, independente de orice experiență
 - b. cunoștințe întemeiate și posibile doar prin experiență
 - c. cunoștințe care au ca atrăbute universalitatea și necesitatea
 - d. cunoștințe care nu sporesc cu nimic cunoșterea noastră

18 puncte

B. Orice societate poate fi caracterizată în funcție de sensul și condițiile în care sunt impuse regulile dreptății.

1. Menționați trei forme ale dreptății. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, o situație în care dreptatea este încălcată într-o societate democratică. **3 puncte**
3. Formulați un enunț filosofic afirmativ care să pună în relație conceptele de *egalitate* și *stat de drept*. **3 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Analizați succint, din perspectivă filosofică, problematica *eliminării erorii în cunoaștere*, având în vedere următoarele repere:

- numirea unui filosof care a abordat problematica *eliminării erorii* în cunoaștere **4 puncte**
- explicarea unei teze/perspective filosofice referitoare la rolul *eliminării erorii* în cunoaștere **10 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o, printr-un exemplu concret de situație din societatea contemporană **6 puncte**
- formularea unei obiecții la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care ați explicat-o **6 puncte**
- precizarea modului în care poate fi analizat raportul existent între cunoaștere și certitudine, în condițiile acceptării caracterului failibil al cunoașterii umane. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

A. *Doctrina potrivit căreia fundamentalul moralei este utilitatea sau principiul celei mai mari fericiri susține că acțiunile sunt bune în măsura în care aduc fericire și rele dacă ele au ca rezultat contrariul fericirii. Prin cuvântul „fericire” se înțelege plăcerea sau absența suferinței; prin „nefericire” suferința sau absența plăcerii. (...) Trebuie să admitem totuși, că, în general, filosofii utilitariști au recunoscut superioritatea plăcerilor spiritului asupra celor ale corpului. Aceasta constă, în principal, în durată, certitudinea și intensitatea mai mare a primelor, adică mai degrabă în avantajele pe care le procură decât în natura lor intrinsecă.*

(John Stuart Mill, *Utilitarismul*)

1. Precizați, pe baza textului dat, două caracteristici ale moralei. **4 puncte**
 2. Menționați o deosebire existentă între perspectiva filosofică asupra moralei, prezentată în text și o altă perspectivă filosofică asupra moralei, a cărei teză/idee de bază ați precizat-o explicit. **6 puncte**
 3. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *utilitate* și *fericire*. **10 puncte**
- B. Știind că pentru Aristotel *omul este, prin natura sa, o ființă socială*:
1. Argumentați în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
 2. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în enunț. **4 puncte**